

Profesia de avocat, încotro?

Se împlinesc în curând 25 de ani de exercitare a profesiei de avocat ca profesie legal organizată, cu autonomie de funcționare, pe baza principiilor și constantelor profesiei din democrațiile bazate pe statul de drept.

Este imperios necesară realizarea unui studiu aprofundat cu privire la identificarea problemelor majore ale avocaturii din România în prezent și în perspectiva anului 2025, pentru ca profesia să se adapteze potrivit așteptărilor avocaților și nevoilor reclamate de realități investigate prospectiv. Decidenții și avocații trebuie să dispună de repere și informații esențiale pentru a-și construi strategii proprii de dezvoltare profesională, pentru a se adapta la nou.

Profesia trebuie să conștientizeze prima riscurile-cheie și oportunitățile cărora le sunt și le vor fi expuși avocații, ori pe care aceștia le au sau trebuie să le creeze pentru a-și adapta practica profesională și a modifica percepția generală cu privire la profesia de avocat în prezent și în viitor.

Avocații trebuie să-și asume rolul de agenți ai schimbării în re poziționarea profesiei în societate, deoarece „arătarea cu degetul” în direcția organelor profesiei de la nivel central, fără o abordare responsabilă a situației profesiei în raport de regimul instituțional și competențele real descentralizate la nivelul barourilor este neproductivă.

Evoluția profesiei de avocat în România s-a făcut după intrarea în vigoare a Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, prin imitarea evoluției profesiei din alte țări, sub argumentul permanentizării globalizării. Evoluția profesiei a fost și este puternic influențată de inerția tradiției profesiei de avocat în România, revalorificată recent, respectiv după 1998 când s-a finalizat generalizarea practicii private a profesiei. Descentralizarea flexibilă a organizării profesiei prin reorganizarea Uniunii Avocaților din România în Uniunea Națională a Barourilor din România și dobândirea de către barouri a competențelor generale privind evoluția profesiei, inclusiv din punct de vedere numeric, concomitentă cu descentralizarea – inclusiv patrimonială – a sistemului de asigurări al avocaților, prin înființarea filialelor Casei de Asigurări a Avocaților la nivelul fiecărui barou, au influențat decisiv evoluția profesiei, în condițiile în care nu toate barourile au avut și au capacitatea de a-și asigura o independență economică certă, deplină, iar în lipsa acesteia, aptitudinea funcțională a barourilor s-a dovedit a fi asimetrică.

Construcția profesională în evoluție a slăbit preocuparea barourilor cu privire la imaginea avocaților, în ansamblu, din perspectiva diferitelor categorii de public.

Serviciile de comunicare ale baroului, ale UNBR nu reprezintă încă o realitate dinamică, aptă să acționeze zilnic și să amelioreze comunicarea, dar și să cultive ascultarea atentă a tuturor mediilor care exprimă adesea o altă viziune asupra avocaților decât cea pe care aceștia o propun publicului!

Analiza situației actuale a profesiei trebuie să pornească de la premisa că profesia de avocat în România nu și-a desăvârșit construcția profesională. Aceasta s-a inițiat și se realizează în condițiile unor schimbări structurale efective, permanente ,în majoritatea lor reflectate în modificări legislative „dedicate” altor profesii în defavoarea și împotriva unui „monopol legal” rezervat profesiei de avocat , configurat de art. 3 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Globalizarea permanentă în care ceea ce grevează profesia este informația diseminată instantaneu, la nivel planetar, adâncirea decalajelor în averea populației concomitent cu transformarea statului în clientul „cel mai vânat” datorită siguranței oferite pentru remunerarea serviciilor juridice , concurența cu profesii înclinare să monopolizeze consultanța „în afaceri” dată actorilor înzestrați patrimonial de stat influențează permanent și determină schimbarea construcției instituționale a profesiei. Dacă se ține cont de faptul că reconstrucția profesională după 1996 s-a realizat concomitent cu creșterea într-o progresie geometrică, greu de imaginat, a numărului avocaților, sub presiunea creșterii numărului furnizorilor de licențe în drept, permanența noutăților tehnologice indispensabile în profesie, îmbătrânirea avocaților care au prefigurat construcția instituțională a profesiei după 1990, iar restructurarea economică s-a efectuat în condițiile accentuării concurenței „ilicite” dintre avocați și non-avocați, au avut și au ca efect limitarea accesului pe piața serviciilor juridice a tinerilor avocați .

Schimbarea și adaptarea practicii profesionale se impun în condițiile în care problemele sociale importante sunt totdeauna impregnate de conținut juridic, iar viața impune verificarea capacității barourilor de a acționa în folosul tuturor membrilor lor.

Remodelarea rolului avocatului în contextul aplicării a patru noi Coduri și schimbarea rolului actorilor implicați în inițierea, menținerea și intensificarea constrângerilor cărora profesionistul – avocat trebuie să le facă față, în viitor, sunt realități incontestabile

Baroul nu trebuie să fie inert. Este momentul ca barourile să-și asume poziția de lider ca agent de schimbare în interiorul profesiei și în mediul profesional în general.

Este momentul sa fie clarificate și identificate strategii și scenarii apte să convingă membrii barourilor că este necesară o reacție a profesiei în ansamblul său pentru adaptarea la un nou context socio-economic și juridic, specific celor aproape 25 de ani de evoluție a profesiei într-un cadru socio-economic modificat și supus unei schimbări accelerate.

În spațiul public se exprima de membrii barourilor nevoia de a se efectua analize multidisciplinare (strict profesionale, sociologice, economice, etc.) pentru cunoașterea la scară națională a percepțiilor actuale – din interiorul profesiei, din afara profesiei – privind starea profesiei de avocat dar și a constrângerilor cărora trebuie să le facă față avocații. Concomitent se impun a fi cercetate și analizate starea actuală și dinamica valorilor profesiei în raport de așteptările avocaților, elementele care le configurează și starea reală a satisfacțiilor profesionale ale avocaților și încrederea lor în viitorul lor profesional.

Se solicită organelor profesiei de la toate nivelele să conlucreze pentru a realiza o analiză prospectivă a profesiei și pentru structurarea reprezentării pe care avocații o pot avea cu privire la evoluția profesiei în viitor.

În funcție de caracteristicile de context ale viitorului în care vor acționa avocații și cu care se va confrunta profesia se impune a se verifica dacă semnele identității profesionistului - avocat și problemele majore ale existenței acestuia la care se raportează reperele și informațiile esențiale privind evoluția profesiei pe plan mondial își pun amprenta asupra așteptărilor avocatului român.

Numai astfel profesia poate să se adapteze la ceea ce așteaptă avocații astfel încât viitorul lor în profesie să depindă de strategii și reforme inițiate de profesie, inclusiv în plan instituțional.

În prezent, profesia de avocat este, în general, o profesie „neiubită” în raport cu imaginea pe care mediul informațional o creează profesioniștilor individuali, a căror conduită este adesea generalizată pripit și incorect.

Construcția profesională a profesiei evoluează asimetric în plan național.

Coexistă barouri în care evoluția profesiei este „înghețată” în modelul trecutului și barouri în care evoluția profesiei are loc după modele ale barourilor europene dezvoltate.

Concurența profesională a non-avocaților este tot mai des încurajată de autorități, iar practicile profesionale ale unor forme de exercitare a profesiei încurajează, susțin și stimulează conlucrarea cu non-avocații în domenii care, legal, țin de domeniul profesiei de avocat.

Tarifele pentru prestațiile profesionale sunt tot mai des deconectate de la realitate. Tendința majoră a disimulării transparenței remunerării serviciilor profesionale din rațiuni ce țin de denaturarea concurenței profesionale oneste, ori de „eludarea” unor obligații ce țin de statutul de apartenență legală la un Corp profesional legal înființat și organizat se accentuează.

Se întreține artificial ideea că sunt tot mai incerte perspectivele avocatului profesionist, și din cauza absenței unui orizont predictibil stabilit prin concursul membrilor profesiei și a unor repere de orientare a viitorului profesional.

Tradițional Corpul profesional al avocaților și-a bazat monopolul pe protecția publicului prin respectarea principiilor fundamentale ale profesiei (confidențialitatea, respectul crezului profesional, loialitatea, independența, securitatea juridică, etc.) și pe faptul că asimetria informațiilor nu permite consumatorului de servicii juridice să facă distincții și să facă o alegere în cunoștință de cauză între un șarlatan și un profesionist competent.

La nivel național, pe baza informațiilor disponibile, realizate exclusiv pe baze statistice, cel mai adesea prin raportare la declarațiile date de avocați către sistemul de asigurări al avocaților nu se cunoaște exhaustiv care este situația economică a avocatului. O astfel de investigație nu poate fi cunoscută decât dacă barourile inițiază demersuri specifice, cu acest obiectiv.

Situația este identică cu privire la problemele cu care se confruntă avocații din fiecare barou, inclusiv în planul relațiilor cu alte profesii juridice.

Lipsa comunicării intra-profesionale determină în majoritatea cazurilor, din rațiuni străine literei și spiritului legii, identificarea unor situații ce reclamă intervențiile instituționale ale Corpului profesional, la nivel național, exclusiv din presă, căreia, tot mai des îi sunt încredințate spre publicare de către decani situații ce vizează baroul pe care îl conduc, inclusiv hotărâri ale Consiliilor barourilor, necomunicate UNBR!

În general avocații identifică incertitudinii care configurează viitorul profesiei: starea economiei, evoluția numărului avocaților, feminizarea profesiei, raportul dintre numărul avocaților activi și numărul avocaților pensionari, etc.

Astfel de incertitudini, reale, estompează rigoarea raționamentelor privind starea profesiei și transferă cauza nerealizărilor și insatisfacțiilor profesionale în sfera majorării „contribuțiilor” datorate pentru susținerea bugetară a sistemului instituțional al profesiei, care este organizat în regim legal reglementat. Contribuția la bugetul barourilor, al UNBR și al sistemului

propriu de asigurări sociale este identificată drept cauza „greutăților” ce împovărează avocatul-profesionist.

Este cert că viitorul profesiei nu este și nu poate fi „cognoscibil” în sensul clasic al noțiunii.

Există însă întrebări inerente practicii actuale a profesiei de avocat: pierderea cotei de piață pentru servicii profesionale tradiționale în dauna altor profesioniști, dificultatea de a se genera venituri adecvate pentru unii avocați, evoluția numerică a profesiei, structura profesiei în raport de vârstă și sex, certitudinea siguranței sistemului de asigurări în perspectivă. Ele impun răspunsuri ce reclamă analiza practicii profesionale actuale și dezvoltarea acesteia într-o manieră prospectivă.

Reconstrucția socio-culturală a profesiei este imperios necesară.

Viața demonstrează că există pentru majoritatea avocaților un conservatorism specific. Atitudinea pe care avocatul profesionist o are cu privire la orice schimbare a caracteristicilor de context ale mediului în care acționează (mediul extern privind evoluția economică, evoluția altor profesii, schimbarea legislației privind rolul avocatului în realizarea dreptului, schimbarea industriei privind furnizarea serviciilor juridice, etc.) este în majoritatea cazurilor specifică tiparului „*avocatului reactiv*” care suportă greu orice schimbare în profesie.

Fiecare avocat se percepe pe sine ca fiind totdeauna realist, preocupat îndeosebi de evoluția sa profesională pe termen scurt, incapabil să stabilească obiective pe termen lung din cauza incertitudinilor ce marchează evoluția profesiei. De regulă, atitudinea contemplativă nu este dublată de acțiune pentru schimbare, dar este neapărat „critică” la adresa organelor profesiei, mai ales de la nivel central, chiar dacă nu s-au analizat și nu s-au diagnosticat cauzele insatisfacțiilor profesionale individuale sau disfuncționalitățile sistemului instituțional.

Sunt negate orice tendințe de schimbare sub argumentul „inutilității” sau al „dificultății” deoarece se transpune cu tot dinadinsul trecutul în viitor.

Logica imediatului se opune oricărei judecăți de valoare!

Prezentul și mai ales viitorul profesiei sunt provocate, în realitate, de avocatul perceput ca „irealist”, „avangardist”. Acesta are în vedere acțiunea sa proprie pentru crearea mediului propice dezvoltării sale profesionale.

Este tiparul „*avocatului pro-activ*”, care, de regulă, într-o manieră voluntară, își propune obiective adesea insuficient clarificate, dar care au în vedere ipoteze de context nou, previzibil.

Există realități profesionale insuficient studiate.

Profesia este confruntată cu impactul îmbătrânirii și al reducerii numerice a populației active. Se reduc resursele financiare pentru

viitorii pensionari. Se constată scăderea veniturilor din profesie supuse „fiscalizării”. Concomitent se transferă datorii profesionale ale unei profesii, tradițional construită pe principii de solidaritate profesională și confraternitate asupra generațiilor viitoare.

Prelungirea speranței de viață profesională și tratamentul generației de avocați „pensionari în activitate” are impact direct cu privire la raporturile dintre avocați și organele profesiei.

S-au multiplicat canalele de transmitere și acces la informația juridică. Multiplicarea și diversificarea tehnologiei informațiilor face ca „sfatul” juridic să nu mai fie reclamat cu evidență și să fie estompat cel mai adesea de „concursul” decidentului: notar, executor judecătoresc, alt profesionist cu studii juridice.

Toți profesioniștii cu studii juridice se declară, în particular, apți să fie *avocați*, indiferent dacă dețin o formare profesională specifică sau aparțin Corpului profesional legal organizat.

Perspectiva menținerii pe termen scurt a subfinanțării justiției are consecințe serioase în adâncirea decalajului dintre creșterea activității judiciare și nivelul resurselor necesare pentru satisfacerea nevoilor de „justiție” reclamate de persoane, entități, agenți economici, autorități publice. În condițiile juridicizării accentuate a societății și a modificărilor rapide ale legislației situația generează efecte imediate cu privire la profesia de avocat. Impactul imediat al realităților cu care se confruntă sistemul judiciar este fie prelungirea evidentă a timpului necesar pentru finalizarea procedurilor judiciare, fie refuzul ostentativ al justiției statale de a menține monopolul soluționării conflictelor. Sub pretextul cultivării cu orice preț a justiției nestatale, alternative, s-a încurajat de sistemul legislativ, uneori sub influența unor avocați, sub argumentul transferului costurilor reclamate de susținerea sistemului judiciar dezvoltarea unor profesii noi (mediatori, consilieri, etc.) în dauna profesiei de avocat.

Cei care reclamă „securitate judiciară” (tradiționalii „reclamânți”) sunt îndrumați de sistemul judiciar către orice alt profesionist în afara avocatului!

Există modificări de structură în interiorul profesiei. Profesia s-a feminizat și, pe ansamblu, este substanțial întinerită.

Modelele profesionale configurate într-o epocă în care echilibrul dintre generații se menținea natural nu sunt în concordanță cu aspirațiile tinerei generații.

Se schimbă *de facto* modelele „de afaceri” în profesie, iar confruntarea cu regulile este estompată adesea prin amânare *sine die*, ori prin încurajarea dereglementării.

S-a modificat stilul de viață al avocaților, corespunzător valorilor generale ale generației cărora le aparțin.

S-a modificat modalitatea de lucru în practica profesională. Spre exemplu, se reclamă posibilitatea realizării veniturilor profesionale pe perioada în care avocatul a optat să aibă statutul special de persoană aflată în situația „creșterii copilului până la 2 ani”, deși, în aceeași perioadă se reclamă sistemului profesional sprijin material pentru complinirea lipsei veniturilor!

După o perioadă în care boom-ul economic general a permis „goana după obținerea unor venituri cât mai mari”, se instalează și este de perspectivă preocuparea pentru creșterea calității vieții profesionale, dar, în condițiile în care recesiunea se prelungește, adesea modelul profesional al „avocatului concentrat pe muncă” este estompat.

Industria de servicii juridice investește tot mai mult în mijloacele de comunicare modernă a informației juridice, cu posibilitatea standardizării lucrărilor profesionale.

Aportul creator pentru actul profesional particular nu este totdeauna vizibil.

Avocații, în majoritate, nu sunt încă familiarizați cu mediul de afaceri.

Formarea inițială și continuă a avocaților nu a luat și va trebui să ia în considerare gestionarea resurselor umane profesionale, a resurselor financiare, dezvoltarea pieței, marketingul profesional, etc.

Intruziunea altor profesioniști în domeniile de activitate a avocaților este tot mai accentuată. Progresele tehnologice permit tot mai mult ca alți profesioniști să se simtă competenți să furnizeze servicii rezervate în epocă profesionistului avocat. Defensiva barourilor față de acest fenomen impune o evaluare distinctă.

Este imposibil să ridici suficiente bariere pentru a stopa venirea de noi jucători pe piața serviciilor juridice.

Șocurile structurale generate de globalizare și caracterul instantaneu al circulației informaționale la nivel planetar afectează și vor afecta ireversibil profesia.

Cercetarea, dezvoltarea inovației sunt esențiale pentru viitorul profesionist – avocat.

Dezideratele configurate de nevoi ale profesioniștilor-avocați impun ca obiectiv reevaluarea corespunzătoare a profesiei în societate prin implicarea omniprezentă a avocaților, în sens pozitiv, pentru preeminența și promovarea beneficiilor aplicării corecte a dreptului.

Reconfigurarea dreptului codificat prin punerea în aplicare a celor patru noi Coduri, cu o filosofie de reglementare insuficient diseminată chiar de mediile profesionale obligate legal să interpreteze și să aplice coerent legea a determinat o adevărată „ofensivă” prin care sistemul judiciar indică justițiabililor avocații ca fiind vinovați de durata

procedurilor, adesea sub pretextul nerespectării formalităților procedurale nou reglementate.

Preponderența unificării jurisprudenței prin mecanisme ce reclamă un avocat proactiv, influențează decisiv noul „rol” al avocatului în societate: deplasarea greutății impactului profesional pe „protecția prin acces la drept”. Viața impune un profesionist competent, asigurat obligatoriu de răspundere civilă profesională.

Confruntarea cu decidenți care asigură „protecția judiciară”, insuficient garantată de responsabilitatea decidenților, este dură.

*

Acesta este contextul în care este necesar un demers organizat, susținut de toate organele profesiei pentru a se verifica a se demonstra capacitatea barourilor de a sprijini avocații și profesia.

Sunt necesare strategii și reforme care să permită ca avocații să poată decide și în viitor propriul lor destin profesional prin identificarea caracteristicilor de context ale viitorului profesiei.

Clarificarea corespunzătoare a tuturor actorilor implicați în stimularea voinței avocaților de a acționa, a reacționa, a se adapta la noile condiții ale profesiei și orientarea intervenției autorităților de reglementare a profesiei nu se pot face fără un astfel de demers.

Demersul preconizat trebuie să identifice strategii și acțiuni pentru declanșarea de campanii de politici publice pentru documentarea locului dreptului și a avocatului în societate, a rolului avocatului în sustenabilitatea mediului economic, sănătos, pentru politici ce vizează dezvoltarea sănătoasă a sistemului judiciar.

De asemenea, se impun a fi identificate strategii destinate și acțiuni pentru barouri, pentru avocați, pentru dezvoltarea pieței serviciilor profesionale, pentru dezvoltarea practicii multidisciplinare.

Demersul ar trebui să stabilească profilul avocatului anului 2025.

De cele mai multe ori avocatul va fi femeie, cu o altă viziune asupra muncii profesionale, iar valorile profesiei se vor adapta la ceea ce este esențial: asigurarea echilibrului între avocați dependenți de muncă și cei dependenți de poziția în piața avocaturii. Aceasta va fi împărțită în „specializări” și „produse de larg consum” și va fi încă puternic afectată de nevoia de a se justifica corespunzător avantajele și costurile reale ale justiției și ale sistemului juridic astfel încât resurse limitate să fie afectate unor nevoi nelimitate.

Avocatul are sarcina de a demonstra că buna funcționare a economiei reclamă servicii juridice competente, purtătoare de plus-valoare, în care jucătorii locali să fie interconectați cu jucătorii din alte jurisdicții.

Avocatul anului 2025 este un specialist care va lucra totdeauna multidisciplinar.

Demersul trebuie să se concretizeze în scenarii de abordare prospectivă a problematicii, evidențiată mai sus, în linii mari.

Demersul implică obligatoriu *un diagnostic prospectiv* care trebuie să se concentreze spre identificarea de noi piețe ale serviciilor profesionale și adaptarea la nevoi viitoare în condițiile în care există oportunități pentru generația tânără, care se va dezvolta concomitent cu implementarea celor noi patru Coduri.

Se impune conlucrarea cu sociologi, economiști, media, alți profesioniști din profesii juridice sau profesii conexe profesiei de avocat.

Exista posibilitatea abordării funcționale a profesiei subordonate investigării posibilității barourilor de a proteja publicul.

Abordarea represivă – în special cu privire la menținerea monopolului profesional *de facto* - este dificil să fie opusă mecanismului specific și tradițional al auto-reglementării pieței și, implicit, a profesiei, deoarece cotele de piață ce pot fi afectate de cei care „agresează” monopolul profesional nu pot fi, natural, semnificative, într-un stat de drept.

Analiza viitorului profesiei impune:

- o percepție informatică asupra practicii profesionale actuale, bazată pe realitate;
- spirit critic, orientat spre construcția viitorului;
- depășirea intereselor individuale;
- tratarea informațiilor prin raportare la valorile profesiei și eventuala lor evoluție în raport de progresele tehnicii și modificarea valorilor societății în ansamblu;
- interconectarea dezbaterilor din interiorul profesiei cu implicarea grupurilor, organizațiilor, actorilor din media, interesați într-o analiză a unei profesii ce-și revendică tot mai mult rolul de „paznic veritabil” al valorilor ce configurează drepturile omului;
- interogarea și inter-comunicarea cu toate profesiile care conlucrează cu profesia de avocat și au sau pot avea o viziune diferită despre rolul avocatului în societate;
- integrarea analizei și reflexiei prospective într-un context global, în primul rând european.

Diseminarea a ceea ce este realitate sau aparență, situație cu caracter de generalitate sau situație particulară nu poate ignora:

- impactul tehnologiei informațiilor asupra profesiei;
- presiunea asupra ocupării forței de muncă deținătoare a licenței în drept;
- nivelul real al competențelor profesionale furnizate de învățământul juridic superior pentru profesiile juridice;
- „absorbția” planificată a recrutării în alte profesii juridice;
- rolul „întreprinderii” în furnizarea clientelei în serviciile juridice;

- concurența accentuată a altor profesii;
- schimbarea drastică a practicii profesionale în perspectiva furnizării serviciului profesional multidisciplinar integrat.

Sunt aspecte ale practicii profesiei de avocat asupra cărora barourile pot interveni, dar și situații asupra cărora intervenția directă a organelor profesiei de avocat este exclusă.

Experiența ultimilor 8-10 ani demonstrează că intensitatea cu care unele elemente ce configurează practica profesiei a fost mai puternic resimțită, a provocat politici profesionale adecvate, marcate de sincopile generate de constrângeri financiare generale.

Exista câteva direcții în care barourile nu pot sau nu ar trebui să afirme că nu pot acționa.

Barourile au inițiat și susțin interesele generale ale facilității accesului la justiție prin acces la drept fie în ceea ce privește apărarea din oficiu, fie prin asistența judiciară prin avocat în cadrul ajutorului public judiciar, prin campanii de educație juridică inițiate în parteneriat cu autoritățile locale sau organizații specializate.

Noua orientare a politicii barourilor este determinată de sărăcirea populației, modificarea nivelului bogăției populației, decalajul în creștere între bogați și săraci, care face ca bogații să fie tot mai bogați iar săracii să fie din ce în ce mai săraci. Natural are loc diminuarea rolului de „providență” al statului pe măsura creșterii datoriei publice. Situația a făcut și face tot mai dificil accesul la justiție al cetățenilor fără nicio posibilitate financiară ori cu venituri reduse.

Există eforturi orientate spre a se crea o „bibliotecă juridică virtuală”, prin publicarea prin internet a Noilor Coduri, cu doctrina aferentă și jurisprudență. Publicarea ar viza și hotărârile judecătorești. Uniunea Națională a Barourilor din România și a Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților sunt fondatori ai Fundației ROLII, care are un astfel de obiectiv. Primii beneficiari ai realizării unui astfel de proiect sunt avocații, pentru că orice analiză onestă costuri / beneficii raportate la valoarea contribuției fiecărui avocat la realizarea proiectului demonstrează eficiența inițiativei.

Crește volumul nevoilor de servicii juridice concomitent cu juridicizarea accentuată a societății, dar și cu accentuarea caracterului tehnicist al reglementărilor legale.

Asimilarea informațiilor juridice de actualitate cu girul unui filtru bazat pe competențe recunoscute determina crearea și dezvoltarea de servicii de furnizare de formare profesională continuă la nivelul barourilor. Acestea, în colaborare cu INPPA, contribuie la furnizarea de servicii juridice la costuri mai mici.

Asimilarea tehnologiei informației în practica profesională a permis și permite standardizarea unor produse ale serviciilor juridice.

Tendința ca actele juridice de rutină să fie efectuate după modele standardizate, chiar de personal non-avocat, adesea strict specializat, a devenit o sursă de „presiune” pentru modificarea regulilor profesionale create în altă epocă.

Timpul necesar abordărilor pentru dezvoltarea pieței – proces cvasi-permanentizat la formele colective de practică profesională – s-a dovedit și se va dovedi ca fiind un veritabil „timp profesional” eficient.

*

Informațiile de care dispunem – în condițiile în care organismul profesional la nivel național are doar contact mediat de consiliile barourilor și decani cu activitatea avocaților – permit configurarea de *scenarii* privind perspectiva dezvoltării profesiei.

Evoluția profesiei după modelul trecutului în funcție de variabilele socio-economice dominante are drept efect deteriorarea treptată a condițiilor de exercitare a profesiei, fără ca imaginea profesiei să se schimbe.

Au efect pozitiv asimilarea în practica profesională a avantajelor oferite de logistica bazată pe progresele tehnologiei informațiilor și dezvoltarea permanentă a pieței concomitent cu extinderea activităților multidisciplinare orientate spre îmbunătățirea competențelor, creșterea calității serviciilor și dezvoltarea imaginii profesiei și a profesionistilor ei prin evidențierea plus-valorii aferente serviciilor profesionale prestate.

Restricționarea accesului în profesie are ca efect menținerea condițiilor economice ale membrilor existenți, dar are ca efect tendința de eliminare a unor zone de practică profesională a avocaților prin extinderea concurenței dintre profesia de avocat cu alte profesii, ori cu non-avocați.

Este cert că profesia va trebui să contribuie la îmbunătățirea cadrului de reglementare în care acționează ținând cont de faptul că pe plan european au loc modificări rapide ale structurii de afaceri a întreprinderilor construite de formele de exercitare a profesiei, se creează veritabile practici cu privire la multidisciplinaritate, iar posibilitatea utilizării fondurilor publice de către avocați este extinsă după modele practicate în zona de acțiune a societăților comerciale multinaționale.

*

* *

Iată argumente pentru crearea unui „**Comitet pentru viitorul profesiei**” – desemnat de barouri în cadrul instituțional actual – care să elaboreze *scenarii de dezvoltare a profesiei*, apte să devină

instrumente de lucru, repere pentru activitatea avocaților și pentru deciziile ce vizează profesia.

Activitatea acestuia s-ar concretiza în studiul cantitativ pe eșantioane cu relevanță națională, făcut de sociologi, întâlniri de grup cu participarea politologilor, economiștilor, sociologilor, finanțiștilor, reprezentanții învățământului juridic superior, ai mediului de afaceri, ai altor profesii juridice și conexe profesiei de avocat și nu în ultimul rând, al mass-media, ateliere de lucru și alte mijloace de lucru.

Fie că se va configura „avocatul, ca factor de sprijin al mediului de afaceri”, ori „avocatul, lider în societate” sau „avocatul, apărător al democrației”, este cert că demersul ar trebui să verifice dacă avocatul poate fi cu adevărat un arhitect al viitorului propriei sale profesii sau este dependent în totalitate de decidenți ce aparțin altor medii socio-profesionale.

Președinte UNBR
Av. dr. Florea Gheorghe